

Vækstregulering i vintersæd

Den hårde vinter vil i sig selv mindske behovet for vækstregulering. Hertil kommer at en målrettet dyrkningsstrategi med hensyn til sorter, udsædsmængde og kvælstof generelt er et mere effektivt middel mod lejesæd end kemisk vækstregulering.

Vækstregulering af korn gennemføres først og fremmest for at undgå lejesæd, der dels kan koste udbytte og kvalitet, dels kan øge omkostninger til høst og efterfølgende tørring.

Følgende forhold øger risikoen for lejesæd:

- blødstrået sort, tidlig såning,
- stor udsædsmængde,
- milde vintre
- tidlig og stor kvælstoftildeling.

Du skal hertil lægge dine egne erfaringer fra tidligere år, hvor især markens evne til at frigive kvælstof har stor betydning for risikoen for lejesæd. Hvor der praktiseres pløjefri dyrkning er det af hensyn til den efterfølgende afgrødetablering afgørende, at lejesæd undgås.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at vækstregulering ikke altid er en forsikring mod lejesæd. For stor udsædsmængde i forhold til såtidspunkt, for stor tildeling af kvælstof tidligt i afgrødens udvikling samt ikke mindst vejrforholdene i vækstsæsonen spiller en mindst lige så stor rolle.

Vinterhvede

Hvis du vurderer, at der er behov for vækstregulering, er den billigste løsning at anvende 0,6-1,2 liter 75 pct. CCC-middel pr. ha (alt efter sorterens strå længde og -styrke) inden begyndende strækning (stadium 25-30). For at CCC midler virker godt skal de usprøjtes i en periode med gode vækstforhold, hvor afgrøden ikke er stresset.

Moddus er et dyrere produkt. Det har været omtalt, at Moddus også skulle øge udbyttet ved at fremme vinterhvedens rodudvikling. Dette har imidlertid ikke kunnet dokumenteres i forsøg.

Hvis du dyrker brødhvede på kontrakt, skal du være opmærksom på, at det ofte er et krav, at der **ikke** anvendes vækstreguleringsmidler.

Tabel 1. Oversigt over de mest udbredte hvedesorters tendens til lejesæd.

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
JB Asano, KWS Yaris, Timaru Alfaromero, Hereford, Jensen, Lear, Mariboss, Oakley, Smuggler, Tuareg Ambition, Ararat, Audi, Frument, Tabasco		

Vinterbyg

Vinterbyg vækstreguleres ved at bruge 1,0 liter Terpal eller 0,3-0,4 l Moddus pr. ha. I meget kraftige afgrøder kan doseringen evt. øges.

Vækstregulering kan også reducere tendensen til aks- og stråknækning, som især kan være et problem i år med vanskelige høstbetingelser eller hvor høstkapaciteten er begrænset. Ofte har de seksradede sorter som Pelican størst tendens til nedknækning af aks og strå, men der er også stor forskel mellem de toradede sorter.

Tabel 2. Oversigt over de mest udbredte vinterbygsorters tendens til lejesæd.

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
Anisette, Malwinta, KWS Cassia, KWS Meridian		Tasmanien, Zephyr
Apropos, Campanile, Finlissa, Hobbit (6r hyb), Laverda (6r), Matros, Pelican (6r), Skamling, Wintmalt		

Rug

I rug kan lejesæd være helt ødelæggende. Reduceret udsædsmængde og delt kvælstofgødskning er nødvendige tiltag for at forebygge lejesæd. Samtidig er vinterrug den af vintersædsarterne, der er mest følsom overfor vækstreguleringsmiddel. Du skal derfor være meget forsigtig med at vækstregulere en afgrøde, der er tørkestresset.

Hvis du dyrker brødrug på kontrakt, skal du være opmærksom på, at det ofte er et krav, at der **ikke** anvendes vækstreguleringsmidler.

Vækstregulering kan foretages ved behandling i stadium 30-31 under lune forhold med ca. 1,0 - 1,5 liter pr. ha 75 pct. CCC-middel.

Midt i maj vurderes det, om CCC-behandlede arealer har behov for yderligere indsats med Terpal eller Moddus. Der anvendes 1,0 liter Terpal pr. ha eller 0,4-0,5 liter Modus pr. ha.

Tabel 3. Oversigt over de mest udbredte rugsorters tendens til lejesæd.

Mest stråstive	→	Mindst stråstive
Palazzo, Carotop		Evolu, KWS Magnifico, Kapitaen, Marcelo

Rug uden vækstregulering

Hvis rug skal dyrkes uden brug af vækstregulering, skal kvælstofmængden deles: tilfør højst 30-40 kg ved begyndende vækst og resten omkring 1. maj.

Triticale

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der er erfaringsvis et lavt behov for vækstregulering i triticales. Der har i de seneste års forsøg været lidt mindre lejesæd i triticalesorterne end i vinterhvedesorterne. I stadium 30-31 under lune forhold kan triticales vækstreguleres med ca. 1,0 liter pr. ha af Cycocel 750. Et alternativ kan være 0,3-0,4 liter Moddus pr. ha i stadium 37-39 (ved fanebladets fremkomst).

Tabel 4. Oversigt over de mest udbredte triticalesorters tendens til lejesæd.

Mest stråstive → **Mindst stråstive**

Cando, Vuka, Dinaro, Ragtac, Tulus Korpus

Løsningsforslag

Nedenfor ses løsninger til vækstregulering. Når doseringen fastlægges, er det vigtigt, at du ikke overskrider den dosis, der er angivet i etikettens brugsvejledning.

- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbyg](#)
- [Rug](#)
- [Triticale](#)

Spredede klæbemidler

Optagelsen af vækstreguleringsmidler øges ved tilsætning af spredede klæbemidler. De nævnte doseringer skal øges med 10-20 pct., hvis der ikke tilsættes spredede klæbemidler.

Samme forøgede optagelse kan opnås ved udsprøjtning sammen med et ukrudts- eller svampemiddel, såfremt dette er aktuelt.

God vækst - ingen stress

Timing er afgørende, når der skal vækstreguleres. Den bedste virkning opnås, når afgrøden er i god vækst. Undgå derfor sprøjtning i en længerevarende kold periode. Den største optagelse i planterne opnås ved høj luftfugtighed.

Planterne må ikke mangle vand eller på anden måde være stressede, når der vækstreguleres. Både danske og tyske forsøg viser, at en behandling af stressede planter kan betyde store udbyttetab.

Lang behandlingsfrist

Vær opmærksom på, at der generelt er en **lang** behandlingsfrist for vækstreguleringsmidlerne - helt op til 3 måneder før høst. Det er derfor vigtigt altid at tjekke behandlingsfristen, der fremgår af etiketten, inden brug.

Begrænsninger

De lange behandlingsfrister giver generelt ikke mulighed for at vækstregulere afgrøder til høst.

By Rich Haddock